

Sådan bruger du XnView

XnView er gratis. Her viser vi dig trin for trin, hvordan du med

programmet retter de mest almindelige fejl på digitale billeder, så de bliver bedre.

Programmet giver dig mulighed for at få mere glæde af dine digitale billeder – både

dem, du selv har taget, dem, du henter på nettet, og dem, du får tilsendt.

For meget med på billedet

Den mest udbredte billedfejl er, at der er kommet alt for meget med på billedet. Det er ikke nødvendigvis din skyld, for de fleste kameraer er simpelt hen født med et objektiv, der tager me-

re med, end søgeren reelt viser. Men det er let at rette op på med XnView. Du skærer ganske enkelt den del af billedet, som er overflødig, væk. Sådan løser du problemet:

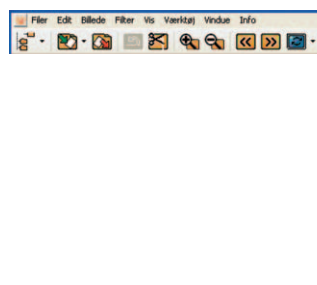
1

2

3

1 Klik på **Browse**-ikonet **1**, og klik i stifinderen til venstre **2** frem til den mappe, billederne ligger i. Klik på mappen for at få billederne vist i vinduet til højre **3**. Kør, om nødvendigt, ned på **scroll**-knappen **4**, til du kan se det billede, du vil arbejde på. Dobbeltklik på det for at åbne det.

2 Klik på zoomknapperne + **5** og - **6**, indtil billedet fylder skærmen ud. Træk nu, mens du holder venstre museknap nede, en firkantet markering rundt om det udsnit, som det færdige billede skal have. Slip museknappen, når du er tilfreds **7**. Læg

mærke til, at der i hjørnerne og langs firkanten er otte firkanter eller håndtag **8**. Er du ikke tilfreds med det udsnit, som din firkant markerer, kan du føre musen hen over et af håndtagene. Når cursoren bliver til en dobbeltpil **9**, holder du venstre museknap nede og kan så trække markeringen større eller mindre.

3 Vælg **Edit** **10** og **Beskær** **11**, eller brug i stedet genvejstasten **Ctrl + Y**. Nu er billedet beskåret efter den ramme, som du placerede før. Billedet er nu rent fysisk blevet mindre. Det betyder, at hvis du skal lave et stort print efter en lille billedfil, kan du risikere, at billedet bliver lidt pixeleret.

Edt	Billede	Filter	Vis	Værktøj
Fortryd				Ctrl+Z
Klip				Ctrl+X
Kopier				Ctrl+C
Indsæt				
Ryd				
Beskær				Ctrl+Y
Importer				Fløjlæbord Ctrl+I
Vælg alle				Ctrl+A

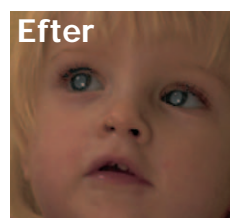
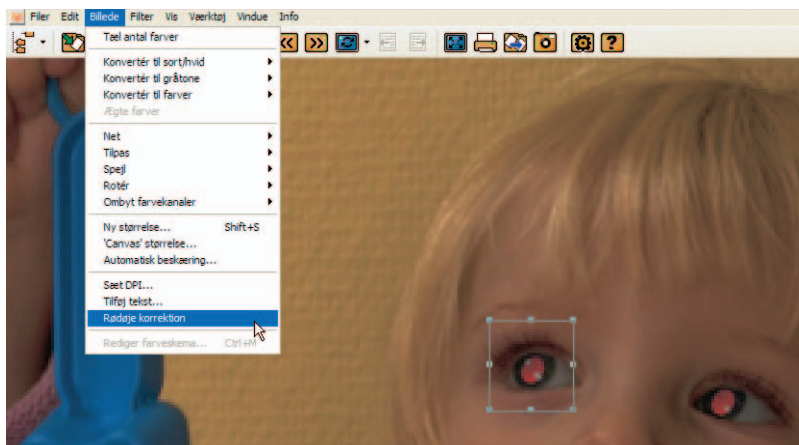
Fjern røde øjne

Røde øjne kan forekomme på billeder, der er taget med kameraets indbyggede flash. Nogle kameraer har en anti-røde øjne-funktion. Den skal du ikke bruge. Den udsender en stribe lysglimt, før billedet tages, og det er både ubehageligt for den, du

fotograferer, og så giver det dig ingen kontrol over, hvornår billedet tages. Tag roligt flashbilleder på den almindelige indstilling. Hvis uheldet er ude, er det hurtigt og nemt at korrigere røde øjne i XnView.

1 Brug zoomknapperne til at zoome tæt på øjnene. Peg øverst til venstre for det første øje, hold venstre museknap nede, og træk en firkantet markering **1** rundt om det øje, der skal korrigeres.

2 Vælg nu **Billede** **2**, **Røde øjne korrektion** **3**, og så er det problem løst. Gentag så proceduren på det andet øje.

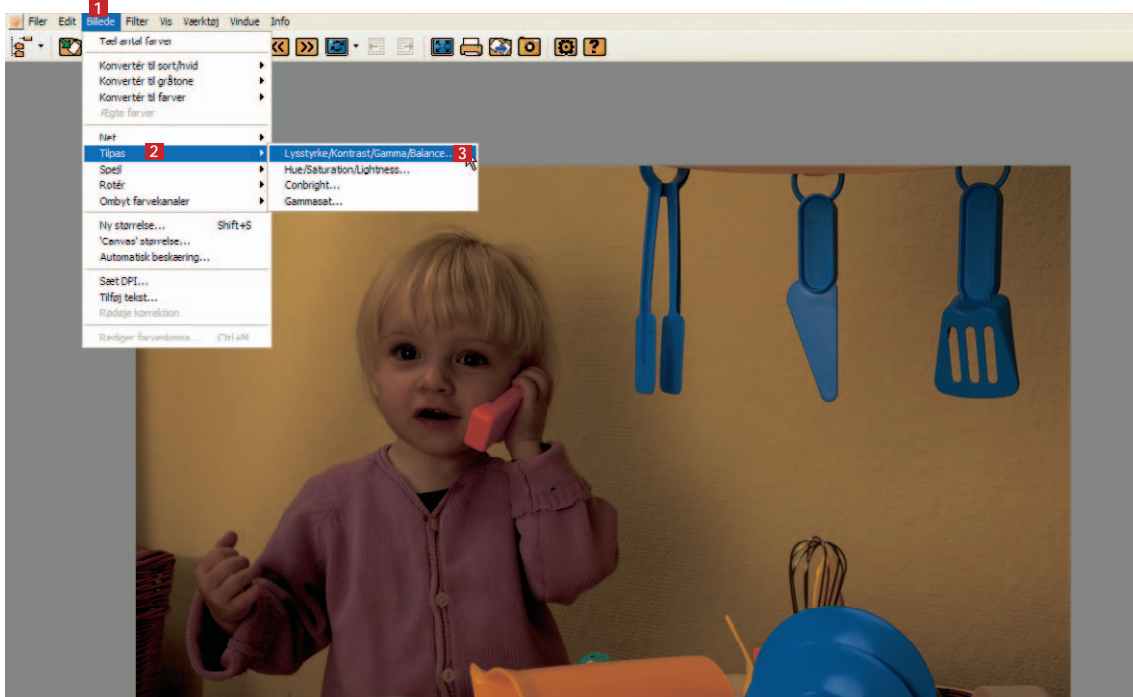

For lyst eller for mørkt

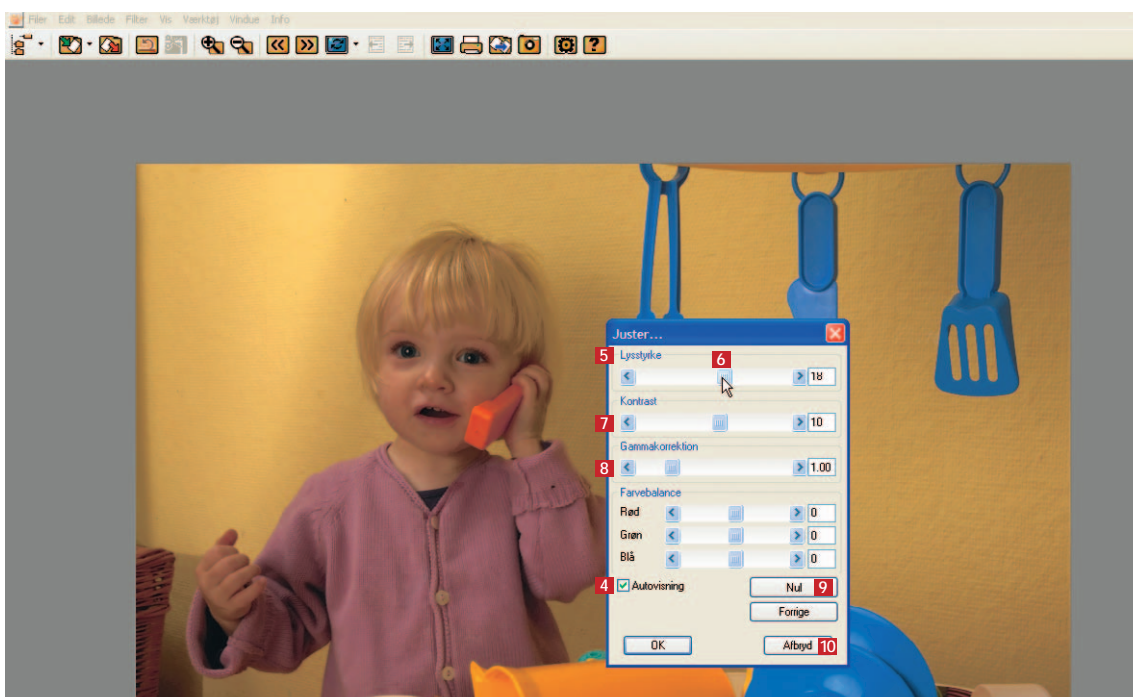
Lysmåleren bliver en gang imellem snydt og gør billedet lidt for lyst eller mørkt. Det kan fx være, hvis du har fotograferet mod solen eller et vindue. På dette motiv har den store gule væg

snydt lysmåleren. Det kan man hverken bebrejde kamera eller fotograf, men det skal rettes, for billedet virker ikke nær så tiltalende som virkeligheden.

1 Når billedet er åbnet, vælger du **Billede 1**, **Tilpas 2** og **Lysstyrke/Kontrast/Gamma/Balance... 3**. Der er ingen genvejstast til denne funktion. Nu får du en dialogboks op på skærmen, som hedder **Juster...**

2 Sæt flueben i **Autovisning 4**, hvis det ikke allerede er der. Øverst i dialogboksen er en skyder, der hedder **Lysstyrke 5**. Peg på knappen i midten **6**, hold venstre museknap nede, og træk mod højre for at gøre billedet lysere. Fordi **Autovisning** er markeret, ændrer billedet sig, mens du trækker. Hold inde, når du er tilfreds med resultatet. Tjek, at der er detaljer i de lyseste områder, og at hudtoner, himmel osv. virker helt naturlige.

Kontrasten 7, som du styrer på næste linje, skal bruges med forsigtighed, da du meget nemt kommer til at lave billeder, hvor de mørke og ly-

se områder bliver helt uden detaljengivelse, og det ser ikke godt ud på print. **Gammakorrektion 8** ændrer ikke ved de lyseste og mørkeste

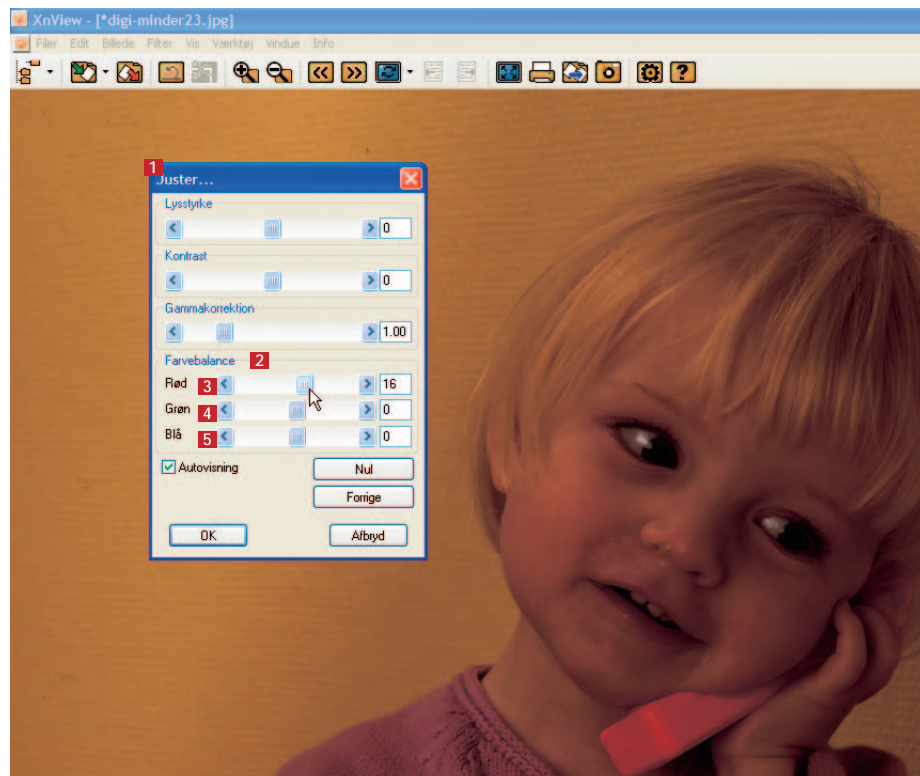
områder i billedet, men gør mellemløntonerne lysere eller mørkere. Denne funktion skal også bruges med en vis forsigtighed.

For at komme tilbage til billedets oprindelige indstilling kan du trykke **Nul 9**. Hvis du vil starte på en frisk, kan du trykke **Afbryd 10**.

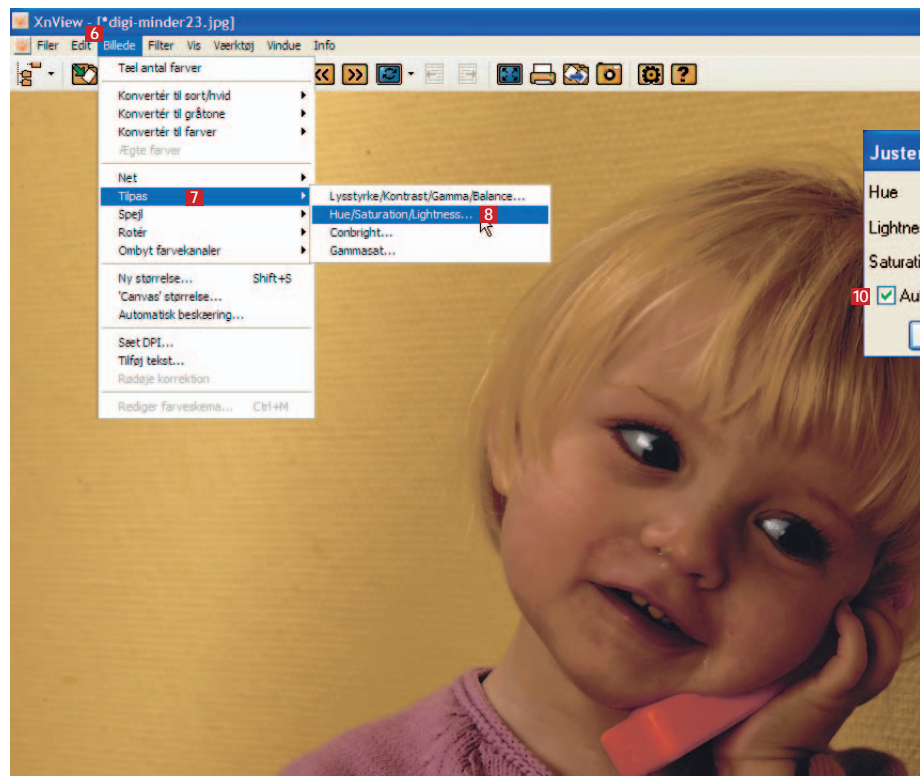
Når farverne er forkerte

Både skannere og digitalkameraer er i dag rigtig gode til at ramme de korrekte farver. Men især hvis et billede har en enkelt dominerende farve, som fx store vægflader eller snebilleder, kan det dog gå galt. XnView giver dig mulighed for at ret-

te farverne på hele to fronter. Den første er at ændre på farverne og dermed gøre billedet mere blåt, rødt, gult osv. Farvemætningen er den anden måde: Her justerer du, hvor svage eller kraftige billedets farver skal være.

1 For at gøre billedet lidt mere blåt, rødt, gult, eller hvad det nu skal være, skal du igen have fat i dialogboksen **Juster...** (1) (Billede, Tilpas, Lysstyrke/Kontrast ...). Men denne gang skal du i menupunktet **Farvebalance** (2). Ved at skubbe på skyderne med **Rød** (3), **Grøn** (4) og **Blå** (5) kan du justere i alle regnbuens farver. Prøv dig frem – det er den bedste måde at lære det på. Vær opmærksom på, at du kan kombinere farvebalance-værktøjet med skyderne til lysstyrke og kontrast ovenfor.

2 Farvernes styrke justerer du ved at vælge **Billede** (6), **Tilpas** (7) og **Hue/Saturation/Lightness...** (8).

3 I dialogboksen **Juster Hue/Lightness/Saturation** (9) kan du ændre farvernes styrke. Igen skal du sikre dig, at der er flueben i **Autovisning** (10). Denne boks er ikke oversat til dansk. Farvemætningen styrer du med skyderen **Saturation** (11). Ved at skubbe til venstre gør du farverne svagere, mens de bliver stærkere, når du skubber mod højre. **Lightness**-skyderen (12) gør billedet lysere eller mørkere, men ikke så præcist og godt som med den teknik, der er beskrevet ovenfor. **Hue** (13) kan give nogle ganske syrede farver, og er afgjort ikke til pænt brug.

Omdøb og arkiver dine billeder

XnView er en stor hjælp, når du skal arkivere dine billeder. Billedfiler fra digitalkameraet eller skanneren har nogle komplet intetsigende navne. Dem skal du lave om. Dels vil det gøre det

nemmere at søge på dem senere, og dels vil det om nogle år hjælpe dig til at huske, hvem, hvor og hvad billedet forestiller. Start med at oprette mapper til familiebilleder, ferier osv.

1 Brug **Browse**-ikonet 1 til at få dine billeder vist som thumbnails, altså mange billeder ad gangen i lille størrelse. Hvis du i stedet for billeder får en billedfortegnelse, skal du klikke på trekanten til højre for **Vis**-ikonet 2 og vælge **Miniaturer F8**.

Begynd med at lave de mapper, du vil bruge til at arkivere i, hvis du ikke allerede har dem. Du laver en mappe i XnView ved at klikke på **Ny Mappe**-ikonet 3 og derefter give mappen et meningsfuldt navn, fx Juleferien 2003, December 2003, eller hvad der ellers passer ind i dit arkiv. Lav eventuelt flere mapper med det samme.

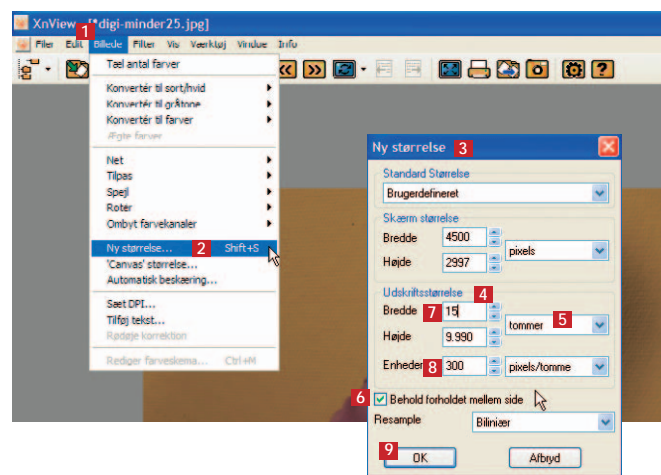

2 Nu skal du omdøbe billederne. Klik på et billede med musen, og tryk **F2**. Du kan også lave to klik med et par sekunders mellemrum. Herefter bliver billednavnet blåt, og en cursor blinker. Skriv nu det nye filnavn 4. Når det er gjort, markerer du billedet med musen, og nu kan du, mens du holder museknappen nede, trække billedet op i den mappe, du lige har lavet. Nu er billedet arkiveret.

Tilpas dine billeder til web og e-mail

Digitale billeder til skærmb brug behøver ikke have nær så høj opløsning som billeder til print. Da billeder i lav opløsning er nemmere at sende som e-mail og se på hjemmesider, er det

nyttigt at kunne tilpasse billedet. Det er dog vigtigt, at du *ikke* ændrer opløsningen i dit originalbillede, men gør det på en kopi, da det er umuligt at genskabe dataene igen.

1 Vælg **Billede** 1, **Ny Størrelse...** 2. Vær opmærksom på, at der er en genvejstast, der hedder **Shift + S**. Nu får du dialogboksen **Ny størrelse** 3 på skærmen.

2 Der er flere muligheder for, hvordan du sætter billedstørrelsen ned, men vi vil anbefale følgende, der foregår i den afdeling af dialogboksen, der hedder **Udskriftsstørrelse** 4. Disse indstillinger vil give dig en filstørrelse omkring 100 kB, der er nemt at sende. Men samtidig er billedet detaljeret nok til at man sagtens kan se det på en skærm. Vælg centimeter som størrelse i rullemenuen 5. Tjek, at der er flueben i boksen **Behold forholdet mellem side** 6. Skriv nu 15 cm ud for **Bredde** 7. Læg mærke til, hvordan **Højde** nu automatisk tilpasser sig. I boksen **Enheder** 8 skal der stå **72 pixels/tomme**. Når det er i orden, klikker du på **OK** 9. Du kan gøre præcis det samme i Stifinderen på Windows XP.

Det kan XnView også

XnView har desuden en masse andre funktioner, som du måske vil kunne få glæde af. Her kan du se nogle af dem:

- Tag skærmskud fx på vej gennem dine foretrukne spil. Vælg i menuen **Værktøj og Fang**, og indstil XnView, som du vil have det i dialogboksen.
- Lav diasshow af fx alle billederne med den mindste. Vælg i menuen **Værktøj og**

Diasshow, og tilføj de billeder, som du vil have med. Når du er færdig, klikker du på **Start** for at afvikle showet.

- Lav panoramabilleder ved at tage 2-6 billeder, der lapper ind over hinanden, og sætte dem sammen i XnView via **Værktøj og Opret Panorama...**
- Lav sort-hvid-billeder ved at vælge **Billede, Konverter til gråtone**.

● Drej dine billeder ved at vælge **Billede, Rotér**.

● Spejlvend billeder med **Billede, Spejlkommando**.

● Skan billeder med XnView. Vælg **Filer, Vælg Twain og Filer hent til...**

● Print direkte fra XnView ved at vælge **Filer, Udskriv på printer...**